

Erdélyi Híradó

Kedden, November 2-dikán ($\frac{11}{2}$) 1830

Portugallia—Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Austria
Muszkaország—Serbia—Magyarország—Erdély—Hirdetés.

PORTUGALLIA

Az ijjesztő-systema foljton-folj a' fővárosban. A' legügyefogyottabb embereket rakással fogdossák-be, a' legfelső fogon áll a' zűrzavar. Ha zenebona talál kiütni, mi, magunkra hagyattatunk; Spanyolország' részéről semmit-se várhatni.

SPANYOLORSZÁG

Mádríd, sept. 30. — Sok embert megfogdostak ez' éjjel, kik között van a' királyi önkéntesek' Commandánsa, Gabia Ur, ugyanazon sereg, Gen. Stábja' Tisztje, Erro Statustanátsos, és a' toledói Érsek. Egy Bíró és egy hajdú útaztak ma el ÖEminentiájával, jó kíséret alatt, hogy papirossait megmotózzák. Cyrillo Patert is számkivetette ÓFge. Azt beszéllik, hogy Quesada Gen. lefegyverkeztette a' sevillai királyi Önkénteseket. Ma-eggel hozá a' Posta északról a' tudósítást, hogy a' burgosi Gen.-Kapitány is olyan rendszabásokra szorúlt.

NAGYBRITANNIA

A' Sunday-Times szerint, Wellington egy barátjának tsudálkozására, hogy a' Belgák a' Hollandusokat megverték volna, azt mondja: "Ha a' Belgák a' Hollandusokat meg nem verhetnék, ki az ő - - - t verhetnének 'hát meg?" — A' Globe egy nagy sereg kivándorlottakról beszéll a' portugalli északi határszélen, a'

melyhez már, szakaszonként mennének által a' portugalli 7-dik és 16-dik rendes regementből.

A' Király oct. 5-dikén megérkezett Brightonból a' St. James-palotába, a' hol másnap' délelőtt titkos tanátsot tartott, 's ára, bevezette hozzá Aberdeen Gróf Talleyrand Hget. kinek a' hitelező-írását, a' Király, kezébe-hvette. A' londoni Lordmayornak, ki a' Királynak teljes pompával udvarolt, megígerte a' Király, hogy a' Cytben nov. 9-dikén tartandó vendégségben jelen fog lenni.

* Ismet azt erőssítik, hogy a' Ministerium meg fogna változni. Sőt ára, hogy Wellington Hg., már dec. 1-sőjén, nem lenne Minister, sok és nagy fogadásokat kötöttek-meg.

London, oct. 7. — A' Király itt van egynehány nap-olta. Azt állittják, nem engedné a' Ministereket belé-elegyedni a' Belgák' dolgába, míg-tsak a' betsüllettel megegyezhet; az eddig esett dolgok pedig, nem sértik-meg a' Kötéseket. Az ánglus nép sem akar teljességgel haborút, kivált' ollyat, mely valamely népnek ollyan országlószéket vagy dynastiát akar a' nyakába nyomni, a' mellyet az nem akar: sőt még a' mi' aristocratiánk-is, úgy láttzik, éppen azt fedezte volna fel, hogy a' Pitt-ministeriumtól származott, a' köz-

társasági képzetek ellen hartzoló költséges háború éppen ára szolgált, hogy a köztársasági hajlandóságok annál-inkább terjednek. Mert az azon háború által össze-halmazott adósság teszi még most is mindég szükségesnek a nemzet nagy adóját; úgy hogy, kiki szabadulás után sohajtozván, rostálgattja s ítéletit azt a systemát, mely őreá ezt a nehéz terhet nyomta. Altaljában oda látzik menni a dolog, hogy valami fontosnak kell történni az egészre-nézve. Nállunk, a' revolutiótól nem lehet félni; de a' revolutiót-akarástól, lehet. A' népsábitók, fardhatatlanok. Minden útza' szegelen árúlják az úgynevezett "Nép' Újságát", mely egy Levélben a' Királyhoz és Wellington Hghez, egyenesen azt állítja, hogy a' mostani országlószer, tsupán-tsak egynehány igen kevés familia' kedvéért, és a' nemzet' egész serege' költségére áll-fenn. Lefesti azomban szörnyű színnel a' munkás-klassis' nyomorúságát s az előkelők' és gazdagok' bügjét, s azt mondja, hogy ennek, véginek kell lenni, vagy törvényes úton, vagy — erővel! Azt valják a' Kiadók, hogy ők a' népet akarják tanítani az ő valódi fekvésekre, mivel' a' Törvényszerzés, gonosz-lelkűségéből, a' Journalok' béjjegezését azért teszi sokra, hogy azt, a' szegénység ne olvashassa. Ez az oka, hogy ők ezt a' rendetlenül kijövő Újságot 1 penny-ért árúlják.

* O'Neill Lordot, az irländi Fő Postamestert ilyen lakoniai válasszal botsátotta el szolgálatjából ÓFge: hogy többé nints szüksége szolgálatjára. — Ezen rendszabás' fészke a' vólua, mint a' Journalok mondják, hogy ő, mint az orange- (anticatholica) felekezetnek Irlándban Nagymestere, ezen hivatalát úzi, és a' kastélján, mely olyan vidéken van, a' hol a' vallási gyűsöltség leginkább dühösködött, az orangisták' zászlója lobogott. A' Dub-

lin-Eveningpösti (a' katbolikus hászonér-deklés' képét-viselő Journal) úgy gondolja, hogy ez a' letétel nagyobb hasznot fog tenni, mint 50 Proclamatio.

* A' Globe, valamint a' ministeri Journalok is, sajnálja Belgaország' függetlensége' kiövilatoztatását, s azt tanátsolja a' Belgáknak, hogy igazítanak-el dolgukat egy, Hollandtól külön vált, az Oranje Ház' egyik Printzje' országlása alatt formált Királyság által: "Frantziaország' új országlásának megismerése Burkusország' által, úgymond ez a' Journal, és egy bölts' s liberalis' Ministernek Párisba-küldése, kedvező környületek a' belga ügyekbajok' eligazítására; előkelőleg kedvező a' béke' fenntartására a' frantzia nép' igazgatásának mérséklete, mely egyenesen kimondotta, hogy minden egyenes és tekervényes szándékról lemond Belgaország' vissza-szerzésére, minden gondolatról az azal-eggyesülsérről, még akkor is, ha a' belga nép' kívánságát ahhoz kimutatná. Hibetű, hogy Frantziaország, Burkusország és Anglia, szerentesen vállalják magokra a' belga ügyekbajokban a' közbenjárói szakmányt. Egyéberánt, e' még az eggyetlen-egy karakter, melyben minden megért ítéletű ember Angliában, ezen Hatalom' közbenjárását örömmel látná.

FRANTZIAORSZÁG

A' Pair-törvényszék' oct. 4-dikei ülésében, az itt következő Végzést állapította-meg: "A' Pairtörvényszék' (a' Pair-kamarának az Exministerek' pere' lefoljásáig változtatott neve) parantsolja, a' Népkövetek' Kamarájának sept. 28-dikai ülésében felvett Végzést tekintve, mely által az Exministerek, kik a' júl. 25-dikei ordonnance-ot alá-írták, úgymint Polignac, Peyronnet, Chantelauze, Guernon-Ranville, Haussez, Capelle és Montbel Urak, árúlassal vádoltatnak, — tekintve a' sept. 30-dikai Izenetet, melynél-fog-

a ez a Végzés, egy rövid elő-adása mellett a Népkövetek Kamarája Protokollának, melyből a Berenger, Persil és Mair de Montjau Uraknak Biztosokká neveztetések, hogy ezt a vádat a Pairkarnara előtt foljtassák, fenn-tartsák és végre hajtassák, kitettzik, a Pairkamarával közöltetnék; — valamint megfontolván a Pairkamara Végzését e foljó hónap 1-őjéről, mely szerént ez ma, mint Törvényszék össze-gyűljön, hogy a fent-nevezett Végzés felett a szükségeseket megtegye; — tekintvén továbbá, hogy az 1814-diki Charta 55 és 56-dik Tzikkejénél, és az 1830-diki Charta 47-dik Tzikkejénél-fogva, tsak a Pairkamarának van bírt-oka (jussa), az árulásért bevádolt és a Népkövetek Kamarája által, amaz elébe idézett (most, állított) Ministereket megbírálói; — tekintvén másfelől, hogy, minekelőtte a Népkövetek Kamarájától, e foljó esztendő sept. 28-dikán felvett vád felett lépés tétetik, szükséges az Instructiót és a módot, valamint a fogságban ülőkre-, úgy a meg nem fogatott bevádoltattakra-nézve-is, megvalósítani és megállapítani; — mindezeket tekintve, a Pairtörvényszék azt rendeli, hogy a Kamara Elölülője és azon Pairek által, kiket az, saját segítségére, és szükség esetében, Helytállóinak nevezni illendőknek ítélt, a Népkövetek Kamarájától általadott eredetirások megvizsgálásába és minden afféle rendszabásokba kell belé lépni, mellyek a lett-dolgok teljes útmutatására és felvilágosítására, valamint a dolog menetele kezdetére megkívántathatnának. Ezeket az Instructio-actákat által kell adni a Népkövetek Kamarája Biztosainak, hogy ezek általok illőnek talált megkívánásokat (requisitiókat) tehessenek. Minekutánna a Instructio megrostálása és teljesítése elvégződött, és a dologgal-bánás a Népkö-

vetek Kamarája Biztosaisal közöltetett; az egészről tudósítás tétessen a Pairtörvényszékhez, s ettől határozottassék meg a meghatározandó: a Népkövetek Kamarája Biztosai pedig meghívattatnak és ha kívánják, meghallgattatnak. — Hasonlóul parantsolja a Pairtörvényszék, hogy a vadírás (instructio) említett vizsgálása és teljessé-tétele mellett, egy törvényszéki-titoknok hivatalát a Kamara Archiváriussa viselje; ki egy eskütt segédet vehet magához, szükség esetére. Az elő-hívásokat és más foglalatosságait a törvényszék szolgájának, elköveti a Kamara Ajtónállója (ajtóssa).“

Egy más végzése a Pairtörvényszéknek, így szól: A Pairtörvényszék, Elölülőjére bizza, hogy minden Pairt az őtet idéző szoros kötelességre, — a Népkövetek Kamarájától származott vád eldöntése ideje alatt az Ülésekben megjelenjen, — emlékeztessen, s nekik izenjemeg, hogy a Pairtörvényszék az okokat, mellyekről tétlen szollannak, hogy ezen kötelességének megfelelően, a leg-szorossabb rostálásnak veti-alá, valamint minden nem eléggé megigazolt jelen-nemléteit igazi kedvetlenséggel jegyez-meg, s emlékezetet fog rólla tenni a Protokollban. Rendeli még azonkívül a Pairtörvényszék, hogy a jelen-Végzés a Moniteur által hirdettessen-ki.

* A Moniteur szerént, 1822-ben, az akkori frantzia Király egy ordonnance által, eltörlötte törvénytelenül a törvény szerént felállított orvosi Facultást, és mást állított helyette, más Professorokkal. Most, ezen okoknál-fogva, eltörlötte egy ordonnance az igasságtalanul felállított orvosi kart, és mást állított helyébe, az elébbi Professorokkal együtt, kiket sine-sine küldöttek volt-el.

A Tribune des Departements (Journal) a júl. 27, 28 és 29-dikein készített hadi

akadékok' (barricade) számát a' fővárosban 4055-re teszi; a' boulevard' élőfáiból és házi bútorokból készülteken kívül. Páris területének egy tized' része úttza-béllését szedték-fel, mely a' naggyából számálva (□° számra, midőn ujra építették) 3,120,000 béllés-követ teszen. Az újrakakása 250,000 frankba került.

Ugyanez a' Journál teszi ezt a' különös jegyzést: "A' fenyítő Politzia' Elölülője, Dufour Úr, ki az Ami du peuple Társaságot a' Lajos-Filep' nevében, mostanában megbüntette, ugyanaz, a' ki most 2 v. 5 esztendeje Cauchois-Lemaire Urat, X-dik Károly' nevében, azért kárhóztatta, mivel' ez azt a' kívánságát mondta-ki, hogy jó volna, ha Orleans Hg. az Oppositio' fejevé lenne.

A' J. des Debats azt mondja: Dec. 25-dikén, nagyobb lesz a' mi' hadseregünk 300,000 embernél. A' mellett, a' nemzeti gárda, az ő' tsudállatos organizatioja által, a' mi' városainkat és faluinkat, megannyi várvédekké formálja; midőn a' mi polgárkatonáink a' fegyverforgatásban gyakoroltatván, már is ügyelnek a' belső bátorságra, valamint szükség' idején, külső betsapásoktól is védelmeznék a' hazát. Nagyon feltekeri ez a' húrt; azt mondja, hogy már szinte 3 millióra megyen a' beírott nemzeti-gárda' száma. Még a' tudós egyesületek-se' vonják-ki magokat a' belső rendbe-szedésből. Tsak-nem minden első és másod-rangú városoknak van polgári-pattantyússága 's ágyúja; a' párisi nemzetigárdának pedig várinszenör-kompániája is, kiket a' mívész-lakosokból szedtek össze. Örömmel említjük Frantziaországnak ezt a' szép magatartását. Elmondhatja most Frantziaország, hogy békeséget akar: mert alkalmasint senki-se vetemedne ára Európában, hogy azt hidje — a' háborútól félünk.

A' Moniteur ezt írja: "A' Király el-

fogadta azt a' számos deputatiót, mely a' Népkövetek' Kamarájában tegnap' (oct. 8) bevett udvarló-írást olvasta előtte fel. Sokan hozzá tsatolták magokat ehhez a' Küldöttséghez. Minden Minister jelen volt és jobbra-balra a' Király mellett, ki a' Királyszekben ült. Orleans Hg. a' fejedelmiszek' gráditsa' fogán állott. A' Kamara' Elölülője elő-lépvén, felolvasta az udvarló beszédet; melyre ÓFge így felelt: "Uraim, nagy meglepéssel veszem az Adresset, mellyet előmbbe terjesztétek. Az a' kívánság, mellyet ti abba elő-adtok, rég' idő-olta szívemen fekütt nekem. Mint tanúja ifjúságom' esztendeiben az irtóztató vissza-éléseknek, mellyeket politikai dolgokban a' halálos büntetéssel elkövetek, és minden nyomorúságoknak, mellyek abból Frantziaországra és az embernemzetre háromlottak, mindég és nagy buzgósággal óhajtottam én annak eltörölését. Az azon szerentsetlen időre-emlékezés, és a' fájdalmas érzemények, mellyek engem gyötrenék, ha reá vissza emlékezem, rábizható kezesség nektek azon törekedés-felől, mellyet én el fogok követni, hogy előtkbe egy törvényjavallatot tegyek, mely a' Ti' kívánságtokhoz szabva fog lenni. A' mi az enyimeket illeti, tsak akkor lesz az beteljesedett, ha törvényszerzéseinkből minden büntetést és minden kegyetlenséget egészen ki fogunk törölni, mellyektől az emberiség és e' mostani társaság' állapotja irtódzanak.

*Az oct. 9-dikei ülésben bevett a' Népkövetek' Kamarája egyet az ital-adót illető két törvény javallatok közzül, mellyeket a' bírtok' sok részeiben nem akartak megfizetni. — A' belső Minister közre-botsát egy törvényjavallatot, mely a' július' utolsó napjai' özvegyeiknek, megsebesedetteiknek és árváiknak pensiót rendel. A' pensiók 500 és 500 frankból állanak. A' gyermekeket a' Státus' költsé-

gén nevelik 18 esztendeig. — Terjeszt még elő ez a' Minister egy törvényjavallatot a' veszteglő és a' munkás (sedentarius, mobilis) nemzeti-gárda' rendbeszedéséről. Minden póljár, 20 esztendőstől 60-ig, a' heverő nemzeti gárdához tartozik; kiknek a' szolgálatjuk az ő' magok Helységekre határozódik-meg. A' katonák magok választják Tisztjeiket a' Kapitányig, ezt is belé értve. Kompániákba vannak azok felosztva, legalább 60 emberenként. Minden tsapat (bataillon) 4 kompániából áll. Külön tagból álló lovasság és pattantyússág lessz azok mellett formálva. — A' munkás nemzeti gárda, 20-30 esztendő s férfiakból kerül-ki, tsapatokra osztódik, valamint a' rendes katonaság, ez is úgy fizetődik, s ugyanazon fenyíték alá lessz vetve, mihelyt a' munkás szolgálatba lép; mely tsak egy törvény, vagy pedig a' Kamarák jelen-nemlétekben, egy ordonnance által eshetik - meg. A' járókelő nemzeti gárda' katonái, a' Hadnagyig, ezt is belé értve, nevezik-ki saját Tisztjeiket. — Mathieu Dumas Gen. elő-adja a' nemzeti-gárda' mostani állapotját. Van most 2500 rendbe-szedett tsapat=1,400,000 emberből álló nemzeti-gárda: 500,000 van felfegyverkezettve; 300,000 felfegyverkezettve, felkészítve és felöltöztetve: 100 Kompánia pattantyússág van felfegyverkezettve és felkészítve, valamint 400 kompánia lovasság és 1700 kompánia Sapeurs-pompier (várbizgatók, ásóvézők és hídászok) Minden sereg az egyenes választás' principiuma szerént van organizálva. A' Tiszteket számszerént 50,000-et tsaknem mind tsupa régi, magokat vissza-húzott katonák közül választották polgártársai.

Maison Marsal nem fog frantzia Követ lenni Bétsben. Austria azt nyilatkoztatja-ki, hogy ezután, tsak meghatalmasított Követet küld Párisba; úgy hogy

tsak Anglia és Muszkaország tart már ezután Nagykövetet Párisban. — A' National jelenti, hogy D. Miguel megesmerte Lajos-Filepet Frantziák' Királynának lenni; és útban van már Páris-felé ez a' megismerés. — A' Terceirán álló országlószek is beküldötte már a' Frantziák' Királynának megismerését (utraque coronat).

Egynehány frantzia Journal azt beszéli, hogy "Maubreuil Ur, Talleyrand Hgnek tudtára adatta a' contumacia-végzést, melyet ez ellen nyert, és hogy számba-vehető kárpótlást ítéltek neki az 1814-ben reabizott követtségért, egy újjabb felidezés mellett dec. 1-ső napjára. Azt mondják, hogy akkora egy dologérdeklő emlékirás fogna kijönni."

BELGAORSZÁG

Mellinet Gen. vólt az, a' ki sept. 24-27-kein a' Brüsseliek' és Lüttichiek' Pattantyússait igazgatta. Azt nyilatkoztattá-ki hirdetményében, — nem teszi addig le a' kardját, míg a' külső ellenség ki nints kergetve. De azt kívánja, hogy a' belső eláruló vissza-vonást ki kell írtani. — Meninbe megérkezett oct. 4-dikén az ideigvaló országlószeknek egy Biztossa. Az Igazgatóság és a' város' Előkelői azonnal kinyilatkoztatták, az ideigvaló országlószekhez hajlandóságokat. Találtak az ottani vízi fegyvertárban (arsenál) 170 tűzokádót, 2500 puskát, mellyeknek 1000-ét mindjárt Brüsselbe küldötték. — Namurban, valóban felütötték a' brabanti zászlót a' kis várra. A' katonaság Antwerpenbe ment Löwenen által. — Lüttichben, a' póljár-gárda Commandánsa, egy hirdetésében, így szóll: "Mínt hogy már most a' póljárók a' lüttchi várra-nézve, tünődés nélkül lehetnek, és meggyőződtek, hogy abban tsak barátjuk és hazájok' fíjai vannak; minden ellenséges mutogatásokat félre kell tenni, fegyvertele-nül kell a' várba felmenni, ha' ki az ő'

atyaifjait és barátjait meg akarja ott látogatni, annak kiszabott óráiban. — A' di-
nant-i kastélj megadta magát; a' hollan-
dus várvéd, hadi fogoj. — Charleroi oct.
5-dikén adta-fel magát. Két nap enge-
dődött a' katonaságnak a' városból-kitaka-
rodásra; a' fegyvert, leteszik, gúnyajokat
elviszik magokkal. Azt mondják, hogy ab-
ban a' városban, legalább 10 milliót érő
holmit (materiálét) találtak.

Egy arnhemi levél szerint, Lüttich és
Gent elszakadt volna a' brüsseli ideigvaló
országloszékétől. — A' Néderlandche Ge-
dachden (Courant) így beszéll: "Addig
húzzák-halasztják az elválást, hogy azon-
ban egy újj fajta unio, nem lehetetlen völ-
na. A' déli tartományok, el vannak veszt-
ve, 's az északiak, veszedelemben forog-
nak. A' Hollandusok, vigyázatlanságjuk
miatt, ki vannak téve a' megtámadásnak,
a' Belgák' részéről. Bártsak a' külső Ha-
talmak' segedelmére ne tátnák a' szájo-
kat; ezek, igen nagyon félnék Frantzia-
országtól és a' revolútiótól. Az újes kez-
detén e' volt a' kérdés: "Hogy lehet a'
rebelliot eluyomni?" az Ülés' berekesz-
tésekor pedig ez: "Hogy lehet Hollandot
megmenteni?"

* A' frankfurti O. P. A. Zeitung ezt ír-
ja oct. 9-dikén: "Hivatali úton tudjuk hogy
Van Maanen ismét Igasságministerré lett."

* A' Courrier de la Meuse, a' belga Köz-
társaságról szólván, azt mondja: "Gon-
dolhatni, hogy, ha mi Köztársaságot hoz-
nánk-be, ez a' választás egyik szomszéd-
unknak-sem tettzene, sem Burkusnak,
sem Anglusnak, sem Hollandusnak, sem
még a' Frantziáknak is. Miért? Mert a'
mostani pillanatban, a' mi példaadásunk
ragadó-nyavaljává válhatna, és úgylátszik,
az is fogna lenni. És, valóban, ha a' res-
publika Brüsselen volna; lehetne-e fe-
léllé kételkedni, hogy Párisban, a' hol
oly'sok democratia' magva tsigójázik, min-

ket nem mindjárt követnének? —

A' déli brabant Gen. Commandánsává
kineveződött Juan van Halen az itt követ-
kező Hirdetményt botsátotta-ki elbútsú-
zásúl Brüsseltől: "Derék Belgák! Midőn én
a' betsülettel teljes Tisztséget elhagyom,
melyre én azon pillanatban hívattattam,
midőn a' hollandus kard, fejünk felett fel-
emelkedve, már, számot-tartott egy nem-
telen győzödelemre, megbizonyítom nek-
tek az én' tiszteletemet polgári virtussai-
tok, bátorságtok 's magatok' elszánása e-
ránt. A' nemzetek' szent-szövetsége ba-
bir-koszorúval tartozik nektek; a' Histó-
ria igasságot fog szolgáltatni a' ti' nemes
példa-adástoknak. Brüsseliek, más tar-
tományok és szomszédnépek Önkéntesei,
többet tettek ti, mint-sem a' Párisiak;
a' lett-dolgok bizonyították ezt. Eljött az
idő, midőn egy olyan Fővezért kell vá-
lasztanotok, ki közvetlen magatok köz-
zülvaló. Maradjatok állandóul nemes mun-
kátokban, a' melyet magatoknak előre
feltettetek, és a' melynek fundamentoma
az egygetértés, melyen az erő fekszik.

Juan van Halen.

* Minden más Journalban ellehetne ta-
lán hallgatni egy olyan szerentsétlen tar-
tomány' tsúfoltatását mint Belgaország,
inkább mint egy szabad Hanse-város (Bre-
men') Zeitungjában. A' Satyrus' Komé-
dia-tzedulájához, hihető, jól hozzá van te-
remve a' gúnyoló.

AUSTRIA

Béts, oct. 8. — Egy német Zeitung, a'
bétsi levelezője után, ezt írja: "A' ma-
gyar Országgyűlés végbe-szakad oct. hó-
napban és a' következő esztendei elke-
zdődik mártz. 30-dikán (?).

Béts, oct. 26-dikán A' ts. kir. Hadi
seregnél a' következő változtatások tör-
téntek: — Hesseni és Rajnai Printz Emit
Ómagassága ts. kir. Feldmarsall-Lieute-
nantta nevezetett.

Tiszti rangokban előléptettek: — Feldmarsall-Lieutenantokká, Gen. Májorokból: Báró Millutinovich Theodor; Báró Bertoletti Antal, Báró Rougier Giló.

General Majorokká, Obersterekből; Gróf Goudenhoven Ferentz, a' Tsászártönnyü lovas Regből. Ns. Budna Warlich József, Langenau Gy. Regnél. Hallerkői Haller György, Kutschera Gy. Regnél; és Báró Nageldinger János, Minutillo Gy. Regementnél.

Obersterekké, Oberst-Lieutenantokból; Gróf Ledochwsky-Halka Thadé, Hardegg Vasas Regből, Károly Fő-Hertzeg Uhlanus Reghez; Hallerkői Gróf Haller László, a' Székely Huszár Regnél; Zahn János Ferdinand Fő-Hertzeg Huszár Regnél; Lindenthali Lingauer József, Nassau Gy. Regből; Granatéros Batalion Kommandáns Strauch Gy. Regnél. Wolf Ernest, Strauch Gy. Regnél; Luxer Péter Kutschera Gy. Regnél; Jedinai Ritter János, Minutillo Gy. Regnél; és Gróf Thurn General Kvártélymesterei Stabtól, Langenau Gy. Regnél.

Oberst-Lieutenantokká. Májorokból; Ns. Schönhals, Lattermann Gy. Regnél. Ns. Benkó János az első Banalis Hat. Ö Regből, az Ogulini H. Ö. Reghez. — Löwenkroni Bienefeld Ferentz, Kutschera Gy. Regből; Ns. Sternfeld Janos, Minutillo Gy. Regnél; Otto Károly Ferdinánd Fő-Hertzeg Huszár Regnél; — Ns. Zoubolósef, a' Székely Husz. Regnél; — Ns. Né-neth Károly, a' Palatinális Huszár Regnél.

Májorokká. Kapitányokból; Ns. Haenál, Hessen Homburg Gy. Regből; Lattermann Gy. Reghez. Leffler György, Minutillo Gy. Regnél; Weigel Ferentz, Kutschera Gy. Regnél; Garcias-Garces Károly az 1-ső Banalis H. Ö. Gy. Regnél; Stankovics András, Ferdinánd Fő-Hertzeg Husz. Regnél. — Benkó József, a' Palatinális Husz. Regnél; Kraus Márton József

Fő-Hertzeg Husz. Regből, a' Székely Husz. Reghez: Bors Ferentz a' Székely Husz. Regből, József Fő-Hertzeg Husz. Reghez; és Waldstetteni Hayek Ernest János, Leininger Gy. Regből, Bakonyi Gyalog Regementhez.

MUSZKAORSZÁG

A' Cholera nyavajáról, a' kilegjobb munkát ír, kap a' muszka országglószéktől 25,000 bank-rúbel jutalmat. Lehet azt írni muszka, deák, német, ánglus vagy olasz nyelven, 's a' szokott módon beküldeni.

SERBIA

A' Törökök leírhatatlan kegyetlenséggel dühösködnek a' meggyőzött Albanusokon. Egész tartományokat pusztítanak el, városokat falukat rabolnak-ki. A' meggyőzöttettek között, sok ezereket hajtának Bulgariába, a' tartományt népesíteni 's örök rabszolgaságba. Resid-Basát, megölnék most az Albanusok, ha lehetne. A' rebellesek' minden vezéreit megölettek. Nagyon vigyáz Resid a' magai életére, nehogy véletlenül meggyilkolják. — Konst. poljban és Sumlában nagy égés volt.

MAGYARORSZÁG

Ö ts. 's Apostoli kir. Felsége f. e. sept. 17-dikén költi kegyelmes végzése által méltóztatott Nagyságos Schedius Lajos Urat, Böltselkedés' Doctorát, a' Pesti kir. Univerzitasnál az Aesthetika' és Szép Mesterségek' Professorát, 's ugyan ott a' Philos. Kar' Seniorát, több Ts. Ns. Vgyék' Tábla-Biráját, és külföldi Tudós Társaságok' tagját, királyi Tanátsossággal, a' taksák' elengedése mellett, kegyelmesen megtisztelni.

Posony, oct. 22. — A' sürgetősebb Sérelmeket Ö ts. k. Felsége eleibe terjesztvén, a' TT. Karok és RR. kötele-séggeknek tartották Öfelségének az ifjú Királynak háladatos köszönetet tenni azon nagylelkűségéért; melynél-fogva az 50,000 aranyból álló ajándékot a' szegény

adózó nép' felsegállítására, és a magyar Akadémia' fundussának gyarapítására ajándékozni méltóztatott. Ez eránt a' TT. Karok és RR. oct. 18-dikán kerületi ülést tartottak, és ott feltették a' Mélt. Főrendek' Táblájához küldendő Izenetet a' megköszönés eránt; az Izenethez kaptoltak az Őfelségéhez szöllő Felírás' javallatát is. — Oct. 19, és 20-dikán kerületi ülésekben a' TT. Státusok a' K. Kir. Feladások' harmadik pontjába (a' katonák kiállítására eránt) beléereszkedtek, és ez eránt az Izenetnek, és Őfelségéhez küldendő Felírásnak szerkeztetésével foglaltoskodtak.

Magyarországnak azon érdemes, tudós Protestáns Theologusai között, kiket a' Göttingai Universitás f. e. jun. 25-dikén az Augsb. Hitvallás' általadásának emlékezetére tartott háromszázados ünnep' alkalmával Theologia' Doctoraivá kinevezett, valának: Fő Tiszt. Tóth Ferentz Úr a' Dunán levő Helv. Vallásttartók' Superintendense, Pápai Prédikátor, és Fő Tiszt. Szathmáry József Úr, a' Tiszán innen levő Helv. Vallásttartók' Superintendense, és Miskóltzi Prédikátor.

"Sz. Kereszten, hol ŐEminentiaja a' Kardinális és országunk' Hertzegei Primása Rudnay Sándor 1760 oct. 4-dikén először a' világot látta, Mélt. és Fő Tiszt. Jordánszky Elek vál. Püspök Úr által felszenteltetett azon pompás templom, mely ŐEminentiaja' költségén mostan építetett. (Ez már a' hatodik, mely lételet ŐEminentiaja' bőkezűségének köszöni). — Azon vendégségnél, melyet ez alkalmatossággal T. Rudnay Károly György Tábla-Bíró Úr adott, vala egy asztal ugyanazon szobában is megterítve, melyben ŐEminentiaja 70 esztendő előtt az Anyaszentegyház' ditsőségére született.

ERDELY

Itt' Erdélyben Bakásfalván a' minden

Püspökök' Nesztora a' Fogarasi Görög egyesült Püspök Nagy Mélt. Bab János ŐExja, valós. belső titkos Tanácsos; Leopold Tsászári Rendnek Közép-Keresztese, igen élemedett korában, october' elején kimult a' világból.

HIRDETÉS 2-szor

Az Égéstől-Félőkhöz

Hogy az austeriában fennálló Tűzkárpótló Társaság' kormánnya Bétsben, jöltévő rendeléseinel. fogva, ezen Esztendő' augustus hónapjának 17-dikén tűz által Kerlésen esett káromat, a' feljelentés után, érdemes Ágenese Brandekker Ignátz Úr által Kološváratt megfizettette — nem csak megesmérem, hanem, ezen Társaságnak nem csak tsupa hangból álló jöltállását, a' nem-Hivőknek bizonyítom, — a' Társaság' igazságához-bizóknak pedig jelentem. Kerlésről, Oct. 20-dikán, 1850.

Gr. Bethlen Lajos

MAGYAR-NYELVNYOMOZÓ

Nem egy és nem együgyü (ügyetlen) ember kérdezte már a' Társalkodó Szerkeztetésétől azt. — hol vettük ezt a' magyar szót: Követelni, ezt kitenni vele: praetendere. Okokat megválasztó (discretus) kérdezőnek, elég volna ez a' felelet: ott vettük a' hol ezt: ember, kenyér, kéz, ész'sat.; vagy, világosabban, a' hol ezt: megbírálni, 's több ilyeneket. A' mely tudós vagy nem-tudós, az egész Magyarországon, ezen mondásokat minden megütöközés nélkül nem érti és nem szokta: Ne követeld rajtam v. töllem e's-ezt.; én-rajtam követelik; mit követelődzik az Úr (frequent)? én, követelhetem, mert 'sat.; 100 forintot követel még rajta; attól v. azon követeli, a' ki nem tartozik — nem Magyat az. Valóban siralmas, ha még ilyen szó' jóságának megbizonyítását is van kinek követelni, tsak egyedül azért, mivel' ő-előtte esmérletlen. Eredetét, nagyon hihető, a' Státusoknál álló Követ-ektől vette; kik többnyire Uraiknak egymás' jussai feltelt szoktak értekezni, tanátskozni, eggyezni, végezni, követelődzni. — Követ pedig (Ambassadeur) hol vette magát, — ez, más kérdés.